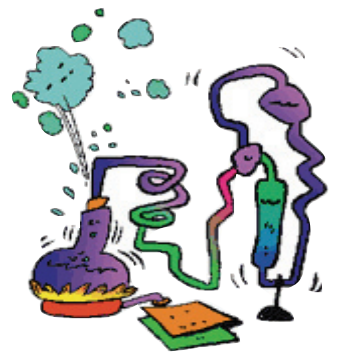

EVDE BİLİM

Mum Nasıl Söndü ?

Gerekli Malzeme:

Sirke
Karbonat
Oyun hamuru
Kaşık
Mum
Kase

Doğum günümüzde pastamızdaki mumu, üfle-yerek söndürmek hoşumuza gider. Peki, mumu üflemeden söndürmenin başka bir yolu var mı? Bu yolu bulmak için mumun nasıl söneceğini bilmemiz gerekir. Yanma olayı için oksijen gerektiğini hatırlayın. Oksijen varlığını engellersek mumu söndürebiliriz. Basit bir deneyle bunun nasıl olabileceğini keşfedebiliriz.

Haydi Başlayalım

Oyun hamuru kullanarak mumu kaseğin tabanına oturtun. Mumun boyunun 5 cm'den fazla olmamasına dikkat edin. Karbonatı kaşıkla alarak mumun çevresine, kaseğin içine koyun. Öyle ki, mumun çevresinde en az 1 cm'lik karbonattan bir katman olsun. Bir yetişkinden mumu yakmasını isteyin. Bundan sonra yavaş yavaş sirkeyi karbonatın üzerine eklemeye başlayın. Karışımın köpürmeye başladığını göreceksiniz. Yeterince sirke eklediğinizde birden mumun söndüğünü gözlemleyeceksiniz. Bu nasıl oldu?

Maddeler, kimyasal tepkimeye girerek yeni maddeler oluştururlar. Kimyasal olarak asit özelliği taşıyan sirke, karbonatla kimyasal tepkimeye girince karbondioksit gazı açığa çıkar.

Bu gazı, renksiz olması nedeniyle göremeyiz. Ancak, mumun sönmesinden onun varlığını anlayabiliriz. Mumu, söndükten hemen sonra yeniden yakmaya çalışırsanız yanmadığını görebilirsiniz. Bunun da nedeni, ortamda hâlâ karbondioksit olmasıdır. Karbondioksitin varlığını görmek istiyorsanız, bir bardağın içinde sirke ve karbonatı karıştırın. Bir başka bardağa da su doldurun. İkisi arasına bir hortum yerleştirseniz, su dolu bardakta karbondioksit varlığını gösteren gaz kabarcıklarını görebilirsiniz.

► **Tuğba Can**

Kaynak
Ardley N. "101 Great Science Experiments", 1997

